

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Mikael Forssander
Titel: Beredningsansvarig
E-post: Mikael.forssander@norrtalje.se

Till: Val- och demokratinämnden

Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje Kommun 2023–2026 - remissversion

Förslag till beslut

1. Val- och demokratinämnden beslutar att remittera förslaget till ersättningsbestämmelser till de politiska partierna som är representerade i kommunfullmäktige.
2. Yttranden över ersättningsbestämmelserna ska vara kommunstyrelsekontoret tillhanda senast den 17 april 2023.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Val- och demokratinämnden gav som en del av verksamhetsplanen 2022 kommunstyrelsekontoret i uppdrag att ta fram ett reviderat förslag till ersättningsbestämmelser för Norrtälje kommun. Uppdraget var att göra bestämmelserna mer lättlästa och mindre svårtydliga. Vid sitt sammanträde i december 2022 beslutade nämnden en tidplan för det fortsatta arbetet med revideringen och att förslaget till ersättningsbestämmelser skulle remitteras till de politiska partierna i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsekontoret har nu arbetat fram ett förslag till reviderade ersättningsbestämmelser utifrån uppdraget i verksamhetsplanen samt den struktur för ersättningar till gruppledarna som beslutades av kommunfullmäktige i december 2022.

Ärendet

Beskrivning

Kommunstyrelsekontoret påbörjade arbetet med revideringen av ersättningsbestämmelserna under sommaren 2022. Arbetet utgick från att göra bestämmelserna mer lättlästa och om möjligt minska behovet av att tolka texten. Vad gäller själva ersättningarna och formerna ingick de inte i uppdraget.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut den 24 oktober 2022 gällande val av gruppledare kom arbetet att få en ny inriktning under november som föranledde att val- och demokratinämnden fattade beslut om förlängd tidsram för revideringen av ersättningsbestämmelserna. I samband med det genomfördes också en omvärldsbevakning med några av grannkommunerna i länet samt jämförbara kommuner i landet. Resultaten av det arbetet visar att Norrtälje kommun har lägre ersättning jämfört de utvalda grannkommunerna samtidigt som den var högre jämfört med de andra kommunerna i landet.

Den 19 december 2022 fattade kommunfullmäktige ett nytt beslut om ersättning till gruppledarna och fastställde också ett antal principer om hur ersättningen till dessa ska räknas ut. Det baseras på antalet mandat partiet har i kommunfullmäktige där varje mandat ger en procentsats av kommunstyrelsens ordförandes arvode som kan användas för att arvoda gruppledaren.

Dessa principer har arbetats in i ersättningsbestämmelserna och tillsammans med de omfattade redaktionella arbetet har gjort att bestämmelserna har en helt ny omfattning. De tidigare bestämmelserna var relativt korta men i samma dokument låg ett antal bilagor som sammantaget gjorde dokumentet svåröverskådligt. I förslaget till de nya bestämmelserna har bilagorna arbetats in i själva bestämmelserna samtidigt som eventuella procentsatser och belopp har lyfts ur texten och lagts i ett appendix. Vidare har ersättningsbestämmelserna delats in i sex kapitel med följande innehåll:

Kapitel 1: Anger ersättningsbestämmelsernas syfte och omfattning. Vilken ersättning har en förtroendevald rätt till och centrala begrepp definieras som förtroendevald och arvode.

Kapitel 2: Anger reglerna för de olika ersättningsformerna.

Kapitel 3: I kapitlet anges de särskilda bestämmelserna för kommunalråd.

Kapitel 4: Beskriver kortfattat vilka pensioner och försäkringar som de förtroendevalda omfattas av.

Kapitel 5: Beskriver ansvaret för ersättningsbestämmelserna och vilken instans som ansvarar för vad.

Kapitel 6: Reglerar frågor kring betalningar och hur eventuella felaktigheter kring dessa ska hanteras och liknande frågor.

Genomgående har texten omarbetats för att förenkla språket samtidigt som flera exempel har lagts till i syfte att tydliggöra vissa regler. Vad gäller förändringar av själva bestämmelserna är den enskilt största förändringen att grundbeloppet har uttryckts i en procentsats av kommunstyrelsens ordförandes arvode vilket i praktiken innebär en höjning av grundarvodet jämfört med 2022 års ersättningsbestämmelser. Vidare har även de uppdrag som omfattades av årsarvode till ett fast belopp ändrats till att även de sätts i procent av kommunstyrelsens ordförande. Även dessa arvoden har höjts något för att ta höjd för eventuellt bortfall av sammanträdes- och restidsersättning som förändringen innebär. Detta gäller för valberedningens ordförande, övriga lekmannarevisorer och överförmyndaren med dennes ersättare. Avslutningsvis har reglerna för uppdragets upphörande eller frånvaro tydliggjorts och bestämmelserna för resor förtydligats även om de inte innebär några förändringar kring själva ersättningen. Samtliga förändringar som gjorts i dokumentet sedan nämnden tog del av ersättningsbestämmelserna i arbetsmaterialform har markerats med blå färg.

Lagkrav

Enligt kommunallagen har kommunfullmäktige rätt att fatta beslut om ersättning till förtroendevalda. Vidare har den förtroendevalde rätt till ersättning kopplad till barentillsyn samt eventuella kostnader till följd av funktionsnedsättning.

Koppling till gällande styrdokument

Ej tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

De föreslagna förändringarna i ersättningsbestämmelserna kommer få ekonomiska konsekvenser. En analys av storleken på dessa har inte jämförts inför att bestämmelserna ska remitteras. Det kommer dock genomföras inför att nämnden tar ställning till det slutgiltiga förslaget.

Förvaltningens analys och slutsatser

Föreliggande förslag till reviderade ersättningsbestämmelser utgör den enskilt största revidering av bestämmelserna under den gångna tio åren. Revideringen har varit nödvändig då ersättningsbestämmelserna har haft ett svårt språk och många delar varit öppna för tolkning samtidigt som många delar kring den praktiska hanteringen inte varit reglerad utan byggt på muntlig praxis.

Samtidigt är förvaltningen medveten om att dessa helt nödvändiga förändringar kommer i skymundan av den större frågan kring själva ersättningens utformning och storleken på enskilda uppdrags ersättning. Förvaltningen har dock utgått från det uppdrag som varit givet utifrån val- och demokratinämndens verksamhetsplan eftersom det är de beslut som förvaltningen har att förhålla sig till. Samtliga förändringar som föreslås av ersättningarna har gjorts utifrån att förenkla administrationen och möjligaste mån standardisera de olika typerna av ersättning.

Under vintern 2022–2023 har förvaltningen blivit uppmärksam på att förväntningarna är stora på att denna revidering av ersättningsbestämmelserna ska innebära genomgripande förändringar av nuvarande principer. Att så inte är fallet beror primärt på två skäl. Det första och kanske tyngsta skälet

är att ersättningsbestämmelserna fattas mitt under en pågående mandatperiod där flera förtroendevalda har åtagit sig uppdrag utifrån de förutsättningar som var givna vid tiden för att de antog sina uppdrag. Eventuella större förändringar skulle därmed kunna innebära drastiskt förändrade levnadsvillkor som skulle kunna försvåra eller omöjliggöra deras uppdrag som förtroendevald i Norrtälje kommun. Det andra skälet är att kommunfullmäktige i december 2022 fattade beslut om de ersättningsprinciper som ska gälla för gruppledarna och då det parlamentariska läget i kommunfullmäktige inte har förändrats har förvaltningen svårt att se att några andra principer kan komma att vinna nödvändigt stöd.

Avslutningsvis kan förvaltningen också se att det kan finnas anledning att genomföra en större revidering av själva ersättningsprinciperna i samband med att ett nytt förslag till ersättningsbestämmelser tas fram inför mandatperioden 2026–2030. Det är dock centralt att ett sådant arbete initieras i god tid innan valet och att förslaget behandlas senast på hösten 2026 för att skapa förutsättningar för mer genomgripande förändringar om sådana synes nödvändiga.

Tidplaner

De politiska partierna har möjligheter att lämna synpunkter på remissen under perioden 27 mars till och med 17 april 2023. Synpunkterna kommer därefter inarbetas i den slutversion som kommer att föreligga inför nämndens sammanträde den 25 maj 2023.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stabs- och planeringschef
Kommunstyrelsekontorets stab

Bilagor

1. Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje Kommun 2023–2026 – remissversion den 27 februari 2023.
2. Sammanställning av omvärldsbevakning den 11 november 2022
3. Bestämmelser om ersättning till kommunala förtroendevalda i Norrtälje Kommun, ERS 2022 den 10 februari 2022

Beslut skickas till

Samtliga partier representerade i kommunfullmäktige